

Monumentnummer*: 531775

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **28 november 2014**
Kadaster deel/nr **82972/46**

Woonplaats* **Acquoy** *Gemeente** **West Betuwe** *Provincie** **Gelderland**

Locatiennaam **Acquoy** *Locatieomschrijving* **Fort bij Asperen**

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Beesd	L			1163
Beesd	L			1161

Omschrijving**

Cluster 67.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

BETONNEN WACHTHUIS / WACHTGEBOUW als klein gebouwd onderdeel van het Fort bij Asperen. De toegang tot forten, kazernes en andere militaire werken en gebouwen werd gewoonlijk bewaakt vanuit een al dan niet versterkt wachthuis of wachtgebouw. Ook zijn fortwachterswoningen of poortgebouwen bij de ingang tot stand gekomen, al dan niet met gemengde functies. In een aantal gevallen zijn er specifieke wachtgebouwen gerealiseerd met uitzonderlijke kenmerken. Op het Fort bij Asperen is rond 1915 nabij de toegang een klein, schervvrij, betonnen wachthuis geplaatst. Het betreft een uniek exemplaar, dat bovendien als betonexperiment te boek staat.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Vrijstaand BETONNEN WACHTHUIS / WACHTGEBOUW, uitgevoerd als een iets meer dan manshoog en min of meer rechthoekig betonnen bouwwerkje, met rechts van het midden van de voorzijde de toegang. Hierin een zware plaatijzeren deur met zwaar beslag en links hiervan een smalle in het gietbeton uitgespaarde horizontale kijkspleet. Het wachthuis werd beschouwd als een 'scherfvrij' onderkomen.

Waardering

BETONNEN WACHTHUIS / WACHTGEBOUW is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden, als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de en 20ste eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de en 20ste eeuw)

Het betreft hier een uniek voorbeeld van een betonnen wachthuisje uit het tweede decennium van de 20ste eeuw, dat tevens als betonexperiment bekend is.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex en door ligging bij de toegang tot het fort.

* Het onderdeel is uniek omdat het een enig overgebleven voorbeeld is van militaire betonexperimenten voor seriematige fabricage van dit type weermiddelen.

* Het onderdeel is matig gaaf bewaard, maar laat zich door situering en ook qua functie goed herkennen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie